

WIEM. CZUJĘ... POMAGAM!

EFEKT
DOMINA

MALAWI

SCENARIUSZ LEKCJI

MALAWI:

WALKA Z BIEDĄ I CHOROBA

Malawi to niewielki kraj śródlądowy graniczący z Zambią, Tanzanią i Mozambikiem. Zamieszkuje go około 16,8 milionów ludzi i liczba ta nadal wzrasta. Gospodarka Malawi mierzy się z licznymi problemami, co w konsekwencji powoduje, że po pierwsze, państwo jest zaliczane do grupy krajów o niskim dochodzie, a po drugie, znaczna część tej licznej populacji żyje w skrajnej biedzie.

Sytuacja gospodarcza bez wyjścia

Sytuacja ekonomiczna Malawi uległa dalszemu pogorszeniu po kryzysie finansowym z 2008 roku. Gospodarka tego kraju opiera się przede wszystkim na rolnictwie. Jednak z powodu zacofania technologicznego, niedofinansowania oraz trudnych warunków klimatycznych produkcja żywności jest tu nieefektywna i nie może zaspokoić potrzeb mieszkańców. Dlatego Malawi zmuszone jest do importowania żywności z zagranicy.

Choroba z biedy i nieświadomości

Problemy, z którymi mierzą się kraje tak biedne jak Malawi, nie tylko hamują rozwój i maksymalnie utrudniają życie mieszkańcom. Sprzyjają również rozprzestrzenianiu się zagrożeń innego typu. Tragedią Malawi, tuż obok ubóstwa i niedożywienia, jest AIDS. Szacuje się, że ponad milion osób pozostaje nosicielami wirusa HIV, z czego ponad połowa to kobiety powyżej 15. roku życia, a ponad 80 tysięcy to dzieci poniżej 14. roku życia.

Edukacja na niskim poziomie

Ogólny poziom wiedzy o życiu seksualnym i przyczynach zarażenia HIV jest w Malawi bardzo niski. Dzieje się tak dlatego, że po pierwsze, znaczna część społeczeństwa z powodu biedy nie ma dostępu do edukacji. Po drugie, poziom edukacji publicznej, jeśli już ktoś ma szczęście się uczyć, jest niski, więc ukończenie szkoły nie jest jednoznaczne ze zdobyciem należytej wiedzy. W konsekwencji przypadki zakażenia tym wirusem wynikają z całkowitej nieświadomości partnera czy partnerki. Mało tego, w Malawi notuje się także wysoki poziom prostytucji, co sprawia, że ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa bardzo wzrasta.

Wyrwać ulicy tysiące sierot

Kiedy w tym kraju kobieta chora na AIDS rodzi zdrowe dziecko, staje przed okrutnym dylematem: czy karmić je piersią i ryzykować zarażenie, czy skazać je na śmierć głodową? W rezultacie, świadomie lub nie, wybiera opcję pierwszą. Szacuje się, że długość życia osób chorych na AIDS w Malawi nie przekracza 49 lat. Po pierwsze oznacza to, że dziecko zarażone HIV bardzo szybko straci rodziców i zostanie sierotą. Po drugie, straci także praktycznie wszystkie szanse na edukację – nie będzie miało bowiem opiekunów, którzy mu ją zapewnią i zostanie skazane na życie w skrajnej biedzie. Wziąwszy pod uwagę jego chorobę, oznacza to też ogromne cierpienie. Dlatego tak ważne są działania organizacji pomocowych takich jak Jacaranda Foundation, które starają się przejąć opiekę nad dziećmi pozostającymi w przerażającej sytuacji. Chodzi o to, by pomimo choroby miały prawo oraz warunki do rozwoju. By nie były skazane na walkę o życie na ulicy.

W Malawi wielu ludzi z trudem walczy o przetrwanie

Dominika Kulczyk z Marie Da Silva, założycielką Jacarandy

Obiad to w zmagającym się z biedą Malawi ważne wydarzenie

Marie w szpitalu, w którym leżą ludzie chorzy na AIDS

Niestety, wiele dzieci przychodzi tu na świat jako nosiciele HIV

Nadzieja, radość, bezpieczeństwo. Kolejka po jedzenie w szkole prowadzonej przez Jacaranda Foundation

Wprowadzenie do scenariusza

Edukacja to długotrwały i złożony proces, w trakcie którego ludzie się rozwijają, wzbogaca się ich wiedza, kształtują umiejętności, rozwijają kompetencje, postawy. W wyniku edukacji lepiej rozumiemy siebie, nasze relacje ze światem, bardziej skutecznie kontrolujemy własne zachowania, mamy wpływ na to, co dzieje się wokół, i mamy poczucie, że możemy zmieniać siebie i otaczającą rzeczywistość. Mądra edukacja powinna bazować na czterech filarach: 1. Rozwoju osobistym, czyli budowaniu pewności siebie, motywacji, umiejętności porozumiewania się, nawiązywania kontaktów z innymi ludźmi, itp. 2. Rozwijaniu umiejętności życiowych, czyli kierowaniu własnym życiem, rozwiązywaniu problemów, planowaniu drogi zawodowej, modyfikowaniu planów zawodowych, umiejętności potrzebnych w życiu i przyszłej pracy zawodowej. 3. Uczeniu się, jak się uczyć i jak myśleć. 4. Tworzeniu uporządkowanej wiedzy dotyczącej różnych dziedzin nauki i życia codziennego. Indywidualna wiedza jest z jednej strony oparta na doświadczeniu, mówimy wówczas o wiedzy praktycznej, z drugiej strony wynika z określonych założeń, koncepcji teoretycznych (mówimy wówczas o wiedzy naukowej (teoretycznej)). W trakcie edukacji szkolnej człowiek zgłębia oba jej rodzaje. Uczy się „wiedzieć, że” i „wiedzieć, jak”, poznaje i uczy się faktów oraz procedur realizacji czynności. Wiedza jest odmienna w zależności od czasu, w którym człowiek żyje, sytuacji społecznej, politycznej, gospodarczej, specyfiki miejsca zamieszkania, preferowanych w społeczeństwie wartości, itp. Zawsze jednak edukacja powinna dawać uczniom skrzydła, pozwalające wznieść się najwyżej, jak to możliwe. Taką właśnie edukację proponuje Marie – bohaterka reportażu, który jest dla nas inspiracją do rozmów z uczniami o edukacji, przygotowaniu do przyszłej pracy oraz przyszłości każdego człowieka.

Prof. Kinga Kuszak
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Autorka:
Kamila Słupska

Czas trwania
45 minut

TEMAT ZAJĘĆ:

Szkoła w rodzinnym domu – pomysł na edukację i zdobycie zawodu

ZAGADNIENIA:

edukacja, rola szkoły, kształtowanie i rozwijanie umiejętności, zdobycie zawodu

WARTOŚCI:

edukacja, wykształcenie, rozwój osobisty

CELE LEKCJI:

PO LEKCJI UCZEŃ:

- rozumie znaczenie edukacji;
- potrafi wymienić funkcje szkoły;
- umie krótko scharakteryzować cel i sposób działania Fundacji Jacaranda;
- potrafi uzasadnić potrzebę posiadania umiejętności praktycznych oraz wymienić korzyści wynikające ze zdobycia zawodu.

METODY I FORMY PRACY:

rozmowa, burza mózgów, mapa myśli, analiza źródeł, praca w grupach, praca indywidualna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

fragmenty reportażu „Dzień, w którym miałem najlepsze ubranie”, kartki, pisaki, karty pracy indywidualnej

Przebieg zajęć

Film, rozmowa

DZIAŁALNOŚĆ MARIE DA SILVY

Zaproponuj obejrzenie fragmentów reportażu, dotyczącego szkoły w Malawi prowadzonej przez Fundację Jacaranda.

Przed prezentacją filmu przedstaw uczniom historię życia dyrektorki szkoły – Marie Da Silvy.

Marie urodziła się w Malawi. Jej mama przywiązywała ogromną wagę do edukacji, dlatego Marie wyjechała na studia do Anglii, a następnie zamieszkała w Nowym Jorku, gdzie pracowała jako opiekunka do dzieci. Kiedy dowiedziała się, że szkoła w Malawi ma przestać istnieć, namówiła mamę, by otworzyły szkołę w swoim domu. Obiecała, że będzie pomagała finansowo w jej utrzymaniu, co też robiła przez siedem lat, przysyłając pieniądze na jej funkcjonowanie. Po śmierci mamy wróciła do Malawi i zajęła się prowadzeniem szkoły.

Po obejrzeniu filmu zapytaj uczniów:

- Dlaczego Marie zależało na tym, żeby dzieci z Malawi miały szansę uczęszczać do szkoły?
- Dlaczego Marie zajęła się w szkole dożywianiem dzieci?
- Dlaczego ważne jest przeciwdziałanie niedożywieniu dzieci?
- Dlaczego Marie zajęła się także zdrowiem dzieci?

Mapa myśli

FUNKCJE SZKOŁY

Stwórz razem z uczniami mapę myśli ukazującą różne funkcje szkoły. Następnie zapytaj uczniów, które z tych zadań spełnia szkoła w Malawi? Które wydają się im najważniejsze i dlaczego? Przykładowe funkcje szkoły to:

- kształcąca (dydaktyczna) – lekcje;
- wychowawcza – zajęcia integrujące klasę;
- socjalizującą – przyjaciele, znajomi;
- opiekuńcza – świetlica;
- profilaktyczna – opieka zdrowotna, promowanie zdrowego trybu życia;
- terapeutyczna – pomoc uczniom w trudnej sytuacji;
- kulturotwórcza – udział w koncertach, spektaklach, organizowanie wystaw itd.

Praca w grupach

WARSZTATY UMIEJĘTNOŚCI

Podkreśl, że umiejętności i wiadomości potrzebne są do wykonywania określonych zadań i pozwalają na znalezienie pracy. W sytuacji, gdy brakuje ludzi, którzy potrafią wykonać określone czynności (zadania, usługi), umiejętność wykonania danej pracy jest bardzo ważna. Pamiętając, że Marie Da Silva chce, żeby jej uczniowie rozwijali się również w tej sferze, wymyślcie, jakie warsztaty mogłyby pojawić się w jej szkole: np. warsztat tkacki, stolarski, kulinarny, ogrodniczy, krawiecki, „złota rączka”, garncarski itd.

Podziel uczniów na grupy warsztatowe i przydziel ich do odpowiednich warsztatów.

ZADANIA DLA GRUP:

Ustalcie:

- jakie umiejętności można u Was zdobyć; kto Was będzie uczył; w jaki sposób;
- jak zorganizujecie miejsce pracy (pamiętajcie o zasadach bezpieczeństwa);
- czego potrzebujecie do Waszych zajęć;
- co wyróżnia osobę, która chodziła do Was na zajęcia.

Poproś, by wybrani uczniowie zaprezentowali efekty pracy swoich grup.

Praca indywidualna

AUTOREFLEKSJA

Poproś uczniów, żeby wypełnili poniższą tabelę:

To ja (narysuj symbol lub symbole, które najlepiej odzwierciedlają Ciebie)	
Najchętniej spędzam czas, robiąc...	
Jestem dobra/dobry w...	
Nie lubię robić...	
Gdybym miała/miał dużo czasu, to zajęłabym się/zająłbym się...	
W przyszłości chciałabym/ chciałbym wykonywać zawód (pracę)...	
Aby wykonywać ten zawód (pracę), chcę rozwinąć w sobie (nauczyć się, dowiedzieć)...	
Aby wykonywać ten zawód, muszę pokonać następujące przeszkody (wewnętrzne, zewnętrzne)...	
Ile czasu zajmie mi osiągnięcie celu?	

Podsumowanie

PRACA NAD SAMYM SOBĄ

Podsumowując zajęcia wspólnie z uczniami zastanówcie się, dlaczego rozwój osobisty jest tak ważny w życiu każdego człowieka. Pokróćcie powtórzcie również, jak ważną rolę odgrywa edukacja i dlaczego nauka w szkole nie powinna być w żadnym razie traktowana jako „smutny obowiązek”.